

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1615/ /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva mohácsi lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 64/2011. (III. 16.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt a rendőri intézkedés jogalapja (igazoltatás, ruházatátvizsgálás), az előállítás és a kényszerítő eszköz alkalmazása tekintetében,

e l u t a s í t o m,

a rendőri azonosítás, a lakcímkártya elkérése, az előállítás időtartama, valamint a panaszjogról való tájékoztatási kötelezettség tekintetében a panasznak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos által előterjesztett, két alkalommal kiegészített panasz az alábbiak szerint foglalható össze.

A panaszbeadvány és annak kiegészítései szerint 2010. október 29-én Mohácson, a Városházán nyilvános testületi ülés megtartására került sor, melyen a panaszos részt kívánt venni állampolgári jogán túl azért is, mert a sajtó munkatársaként (a panaszos egy helyi közéleti lap szerkesztője és kiadója egyben), illetve a Jobbik Magyarországért Mozgalom önkormányzati képviselőjének tanácsadójaként, segítőjeként jelent meg.

A panaszos a kifogásolt rendőri intézkedés előzményeként a Panasztestület tudomására hozta, hogy Mohács város vezetőségével, főleg a polgármesterrel már hosszabb ideje személyes konfliktusa van. Állítása szerint a polgármester mindent elkövetett az elmúlt években azért, hogy őt ellehetetlenítse, személyét lejárassa, megakadályozza alkotmányos jogai gyakorlását a városházán.

A panaszos az önkormányzati képviselővel együtt, jóval a testületi ülés megkezdése előtt érkezett az ülésterembe, amikor még más képviselő nem volt ott. A megérkezést követően szinte azonnal megjelent egy biztonsági őr, aki távozásra szólította fel a panaszost, olyan „múltbeli indokra hivatkozva, hogy ő régebben már többször zavarta meg a testületi üléseket”. A panaszos elmondta a biztonsági őrnek, hogy „ne rágalmazza, mert egyszer sem követett el jogsértő magatartást testületi ülésen”, továbbá azt is közölte vele, hogy nemcsak állampolgári jogán van jelen, hanem a fentebb említett minőségeiben is. A képviselő a panaszos segítségére sietett, és ő is közölte a biztonsági őrrel, hogy a nyilvános testületi ülésen bárki részt vehet, továbbá megerősítette azt is, hogy a panaszos az ő képviselői munkájának segítőjeként, tanácsadójaként is jelen lehet, ezért ne akadályozza a képviselői munkáját. A biztonsági őr a felvilágosítás ellenére felhívta a rendőrséget, illetve vele egyidejűleg a panaszos is telefonos bejelentést tett a rendőrségi ügyeletre. A panaszos a rendőrség segítségét kérte, mivel – megítélése szerint – a városházán alkotmányos jogaiban akarták korlátozni. A panaszos nem emlékezett arra, hogy a rendőr mit válaszolt, de arra igen, hogy a képviselő a rendőrséggel történő beszélgetés közben elkérte tőle a mobiltelefont, és ő is beszélt az ügyeletessel.

A panaszos az ülésteremből azt látta, hogy a kikerülő rendőrök először a polgármester irodája felé mentek, azt követően pedig a terembe érkeztek. A rendőrök vezetője – anélkül, hogy a panaszos álláspontját megismerte volna – azonnal és minden ok nélkül a terem elhagyására szólította fel. A képviselő a rendőri intézkedést végző r. századosnak azonnal tudomására hozta, hogy a panaszos – állampolgári jogán kívül – az ő szakértőjeként van jelen és kíván részt venni a nyilvános testületi ülésen, amennyiben bármi történik vele, akadályozhatják a képviselői munkáját. Felszólította a rendőrt a törvények betartására és arra, hogy képviselői munkáját ne akadályozzák. Az intézkedést vezető r. százados azt mondta, hogy megérti a képviselő hozzáállását, de Mohács polgármesterétől „azt a tájékoztatást kapták, hogy a szervezeti és működési szabályzat nem ad lehetőséget, hogy ilyen személyek az ülésen részt vegyenek”, ezért a panaszost ismételten a terem elhagyására szólította fel. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, ellenben elmondta, hogy sajtóigazolvánnyal rendelkezik, ezért ne akadályozzák sajtótudósítói munkáját. A rendőr erre azt válaszolta, hogy a panaszos ne zavarja az ülést, és megkéri, hogy távozzon.

A képviselő felszólította a rendőri intézkedés vezetőjét, hogy ne akadályozzák a Jobbik Magyarországért Mozgalom munkáját, mivel a panaszos az ő tanácsadójaként, szakértői minőségében is jelen volt, ezért a rendőrök törvénytörtést követnek el az

akadályozással. A felvilágosítás ellenére az intézkedő rendőr továbbra is távozásra akarta rábírní a panaszost.

Ekkor a képviselő a nála levő műanyag gyorskötözővel a bal csuklójánál fogva a panaszos jobb kezének csuklójához kötözte magát, majd az intézkedő rendőr tudomására hozta, hogy a törvénytörő felszólítás végrehajtása esetén őt is kénytelenek lesznek előállítani. Eközben ismét közölte az intézkedést vezető rendőrrel, hogy a panaszos semmilyen rendzavarást nem követett el, és a szervezeti és működési szabályzatban nincs olyan előírás, hogy a panaszos nem tartózkodhat a teremben, ezért intézkedésük törvénytörő. Ennek ellenére az intézkedő rendőr azt mondta, hogy azt majd más szerv fogja vizsgálni, ő ezt a feladatot fogja végrehajtani, és újra felszólította a panaszost a terem elhagyására.

A rendőri intézkedést vezető rendőr elhagyta a termet, majd 5 perc múlva újra megjelent és kérte, hogy a panaszos és a képviselő is adják át személyi igazolványukat és lakcímkártyájukat, az igazoltatás okát azonban nem jelölte meg. A kért dokumentumokat mindketten átadták, majd az intézkedő rendőr kivitte azokat a folyosóra.

Időközben megjelent az ülésteremben a polgármester, aki figyelmeztette Polgár Károlyt helye elfoglalására. A képviselő leült, a panaszos pedig mellette állt. Ezt látva a polgármester azt mondta a panaszosnak, hogy távozzon a teremből, mondván, hogy többször megzavarta már a testület ülését. A képviselő szóváltásba keveredett a polgármesterrel és felhívta figyelmét, hogy a panaszos az ő képviselői munkáját segíti, azért van jelen. A polgármester az elhangzottakat figyelmen kívül hagyta, és a Jobbikos képviselőt kétszer is rendbírsággal sújtotta, azt követően pedig kiment az ülésteremből.

Később ismét megjelentek a rendőrök a teremben, akkor már a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjével, aki a panaszost és a képviselőt is távozásra szólította fel, majd – miután a panaszos és a képviselő közölte, hogy törvényesen tartózkodnak a teremben – a rendőrkapitány parancsot adott előállításukra.

A panaszost és a képviselőt kivitték az épület folyosójára, ahol a r. százados késsel szétvágta a panaszos és a képviselő kezét összekötő műanyag gyorskötözőt úgy, hogy közben a kést „beleszúrta” a képviselő kezébe. Mindkettőjüket megbilincseltek és a Mohácsi Rendőrkapitányságra előállították. A bilincselés indokát nem közölték velük, és a panaszos nem is értette, hogy miért történt, hiszen már össze voltak bilincselve gyorskötözővel, és nem álltak ellen az előállításnak. A panaszos szerint előállításuk időtartama 4 óra volt, amely idő alatt mindvégig bilincsből kellett várakozniuk.

A panaszos kérte a Panasztestületet, hogy a rendőri jelentések mellett a telefonos bejelentések hangfelvételét, illetőleg a rendőrségi EDR rádióforgalmazás felvételeit szerezze be az állásfoglalás kialakítása érdekében. A panaszos továbbá megjelölt két személyt, akik igazolni tudják azt, hogy „semmilyen olyan magatartást nem tett, ami rendőri intézkedésre adhatott volna okot”.

A panaszos a beadványának kiegészítéseként, háttér információként közölte a Panasztestülettel, hogy a képviselő, az önkormányzatba 2010 őszén bekerült jobbikos képviselő jól ismerte a panaszosnak a városvezetéssel és a városvezetővel fennálló viszonyát, illetve a Mohácsi Városházán ellene tett intézkedéseket, amelyeket a képviselő jogszerűtlennek tartott.

Az előterjesztett panasz kitér arra is, hogy akkreditálás nem szükséges ahhoz, hogy egy sajtós vagy egy állampolgár a nyilvános testületi ülésen a hallgatóságnak fenntartott részen tartózkodjon, és a testületi ülésről kép- vagy hangfelvételt készítsen.

A panaszos álláspontja szerint ezzel ismételtelen olyan intézkedést hoztak, amellyel meg kívánják akadályozni, hogy a testületi ülésen megjelenhessen, és állampolgári jogait gyakorolhassa.

A panaszos beadványához mellékelte Mohács Város Képviselő-testületének a 2010. október 29-ei üléséről készült jegyzőkönyvét is, amelyből kiderül, hogy ez esetben is

felszólította a polgármester a panaszost, hogy hagyja el a termet, mivel korábban már több esetben megzavarta az ülést.

A panaszos többszöri felszólítás ellenére sem hagyta el az üléstermet, ezért a rendőrök kiverték a teremből a panaszost a hozzá kötözött Jobbikos képviselővel együtt.

A panaszos a Panasztestület részére megküldött egy videofelvételt tartalmazó CD lemezt, mely a Mohácsi Városi Televízió adását tartalmazta. Elmondása szerint a vele szemben foganatosított rendőri intézkedést azért vágták ki, hogy a nyilvánosság az igazságot ne ismerje meg, mivel a felvétel a jogtalanul foganatosított intézkedést bizonyította volna.

A panaszos megküldte továbbá a rendőri intézkedés során diktafonnal készített hangfelvételt is (http://www.mohacsivalosag.hu/sites/default/files/2010_10_29.mp3), ami azt követően tartalmazza az eseményeket, amikor a biztonsági őr fellépett velük szemben és mindketten felhívták a rendőrséget. A felvételhez – amelynek minősége miatt nem minden érthető – a panaszos magyarázatot is csatolt, amely az előterjesztett panasz szempontjából az alábbiakat tartalmazza:

„ Ezt követően hallható, hogy megjelenik a rendőr a helyszínen, aki köszön, és azt mondja a panaszosnak, hogy a „tanácsadójával” szeretne beszélni. A panaszos közli a rendőrrel, hogy az ismerőse a szakértője, és ha bármi történik vele, akadályozhatják a képviselői munkáját. Felszólítja a rendőrt, hogy ne kövessenek el törvénysértést. Az intézkedő rendőr válaszában közölte a panaszossal, hogy: „Uram,, én megértem az ön hozzáállását. Azt a tájékoztatást kaptam polgármester úrtól, hogy a szervezeti és működési szabályzat nem tesz lehetőséget arra, hogy ilyen személyek az ülésen részt vegyenek.” Ezt követően az intézkedő rendőr többször felszólította a panaszost, hogy hagyja el az üléstermet, mely felszólításnak továbbra sem nem tett meg. Ezt követően hallható, hogy a rendőr felszólítja, illetve tájékoztatja a képviselőt, hogy szabálysértés továbbfolytatása miatt, rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés miatt elő fogja állítani a Mohácsi Rendőrkapitányságra. Eközben a panaszos és a képviselő gyorskötöző bilincsel egymáshoz bilincselték magukat oly módon, hogy a képviselő bal keze és a panaszos jobb keze került összekötésre. A rendőr közölte, hogy ezt az intézkedést végre fogja hajtani, és megkéri, hogy vegyék le a bilincset a kezükről, amivel összeláncolták egymást. Nevezett a felszólításnak nem tett eleget, melyet követően a rendőr ekkor megkérte mindkettőjüket, hogy fáradjanak ki a teremből. Később ismét az intézkedő rendőr hangját lehet hallani, amint megkéri a panaszost és társát, hogy fáradjanak ki az épület elé, vagy az ajtó elé, vagy a terem elé, és igazoltatás végett adják át személyi igazolványukat és lakcímkártyájukat.”

A panaszos a Panasztestület rendelkezésére bocsátotta továbbá az előállítás időtartamáról szóló igazolást, amelynek tanúsága szerint a panaszos előállítása a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja alapján 2010. október 23-án 08 óra 40 perctől 2010. október 23-án 12 óra 43 percig tartott. Az előállítás időtartama alatt a panaszosnak sérülése nem, panasza azonban keletkezett. Az igazolás tartalmazza – más jogvédő szervezetek mellett – a Panasztestület elérhetőségeit. A dokumentumot a panaszos nem írta alá.

A panaszos beadványában megjelölt két személyt (önkormányzati képviselőket), akik szemtanúi voltak a panaszolt rendőri intézkedésnek. Megítélése szerint a tanúk igazolni tudják azt, hogy a panaszos semmilyen olyan magatartást nem tanúsított, ami rendőri intézkedésre adhatott volna okot.

A Panasztestület megkeresése alapján az egyik önkormányzati képviselő szolgáltatott információt. Nyilatkozata szerint az események régen történtek, ezért már alig emlékszik valamire. A tanú jelen volt, amikor a biztonsági őr odament a panaszoshoz, a viselkedésében semmi kirívót nem tapasztalt, emlékezete szerint, a biztonsági őr felszólította a panaszost a terem elhagyására, majd egy párbeszéd alakult ki a panaszos és a jobbikos képviselő között. A panaszos a biztonsági őr felszólításának nem tett eleget.

A tanú akkor is jelen volt, amikor a rendőrség megérkezett a helyszínre. Viselkedésükben „semmi kirívót” nem tapasztalt. Emlékezete szerint a rendőrök is többször felszólították a panaszoszt, hogy hagyja el a termet, aki azonban azoknak a felszólításoknak sem tett eleget. „Annál is inkább, mivel a jobbikos képviselő és a panaszos összekötözték magukat gyorskötözővel.” Arra azonban a tanú már nem emlékezett, hogy az összekötözés konkrétan mikor történt – a rendőrök megérkezése előtt, után, vagy közben.

A polgármester a terembe érkezését követően szintén felszólította a panaszoszt, hogy hagyja el a termet. Mivel az nem történt meg, a rendőrök kivezették a teremből a képviselővel együtt, „hiszen még mindig össze voltak kötözve”. A rendőrök felszólították a képviselőt és a panaszoszt, hogy szedjék le magukról a gyorskötözőt, azonban arra a tanú nem emlékezett, hogy az arra irányuló felszólítás a teremben, a folyóson, vagy mindkét helyen történt meg. Emlékezete szerint a rendőrök megkérték a képviselőt kint a folyóson, hogy „ne kapálózzon, mert nem akarják, hogy véletlenül megsérüljön a keze, amikor levágják róla a gyorskötözőt”.

A panaszos a szabálysértési feljelentéssel összefüggésben is kiegészítette panaszát, miszerint a vele szemben intézkedő rendőr szabálysértési feljelentést tett ellene az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 40/A. §-ának (1) bekezdése szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt. A panaszos álláspontja szerint a feljelentés hamis adatokat tartalmaz a történetekkel kapcsolatban.

A panaszos összefoglalva az alábbiakat kifogásolta:

- 1.) A rendőrök nem igazolták magukat, nem mutatkoztak be;
- 2.) A laccímkartóját jogtalanul kérték el, az iratai kikerültek látóköréből;
- 3.) Sérelmezte az előállítás időtartamát;
- 4.) A panaszoszt a panaszjog lehetőségéről csupán a rendőrkapitányság épületében tájékoztatták;
- 5.) Az igazoltatás során annak okát nem közölték;
- 6.) Sérelmezte az előállítást és a bilincs alkalmazását;
- 7.) Szabálysértési feljelentés nem a tényekre alapul;

Véleménye szerint a rendőri fellépésnek semmilyen jogalapja nem volt: olyan körülmény, ami a rendőrség intézkedését megalapozta volna, nem történt, semmilyen rendzavarást nem valósított meg. A helyszínre érkező rendőröknek ezt meg kellett volna állapítaniuk, a biztonsági őrral és a polgármesterrel közölniük, majd távozniuk. Amennyiben azt megteszik, és szakszerűen járnak el, akkor a gyorskötözővel való összebilincselés sem történik meg, és nem idézik elő a továbbiakat sem.

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi rendőrségi dokumentumok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

1.) *A Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. december 8-án kelt 02030/105/30/2010.P. számú jelentése a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője részére a panaszolt intézkedésekről.*

A panaszossal szembeni rendőri intézkedés indokaként és céljaként a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetője az alábbiakat közölte. 2010. október 29-én 08 óra 20 perckor a

Mohács Város Képviselő-testületének ülésén biztonsági őr feladatokat ellátó férfi bejelentést tett a Mohácsi Rendőrkapitányság ügyeletére arról, hogy a panaszos „sem az ülés vezetésére feljogosított polgármester utasítására, sem pedig a biztosítási feladatot ellátó teremőrök felszólítására” nem hajlandó elhagyni a testületi üléstermet, „rendzavaró magatartást tanúsít”. Ezzel párhuzamosan, 08 óra 22 perckor a Jobbik Magyarországért Mozgalom és Párt mohácsi önkormányzati képviselője is bejelentést tett a kapitányság ügyeletén, hogy a testületi ülésen a képviselői munkáját nem tudja zavartalanul ellátni, ezért kéri a rendőrség intézkedését. E két bejelentés mellett Mohács polgármestere felhívta a rendőrkapitányság vezetőjét és tájékoztatta arról, hogy „a képviselő-testületi ülés zavartalan lebonyolítását nem tudja biztosítani, így a testület nem képes ellátni a törvényből adódó feladatait”, illetve „a rend helyreállítása érdekében kéri a rendőrség intézkedését”. A rendőri intézkedés indoka tehát három, egymástól független bejelentés volt. A fentiek alapján – a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének álláspontja szerint – alapvető érdek fűződik ahhoz, hogy a képviselő-testület a törvényi felhatalmazással minden, alaptalanul zavaró körülmény nélkül tudjon élni. A nyugodt, zavartalan testületi működés előfeltétele az önkormányzati feladatok végrehajtásának. A zavarás tényét az ülés vezetőjének, a helyi önkormányzat esetében a polgármesternek joga és feladata megállapítani, hiszen a képviselőtestületi ülés vezetése az Ötv. 12. §-ának (2) bekezdése értelmében a polgármester feladata. A kapitányságvezető hivatkozott továbbá Mohács Város Önkormányzata 23/1998. (XI 20.) sz. rendeletének (SZMSZ) 21. § (4) bekezdésére¹.

Az intézkedés indoka, figyelemmel az említett telefonon tett bejelentésekre, „a bejelentett cselekmény közérdeklődésre számot tartó voltára, valamint arra a tényre, hogy a bejelentés alapján a fennálló jogi helyzet nagyobb szakértelmet igényel”, a kapitányságvezető a rendőrfőkapitánytól kívülről utasítást adott a r. százados alosztályvezetőnek, hogy „tájékozódjon a helyszínen és vezesse le a szükséges intézkedést”. A rendelkezésre álló adatok szerint a r. százados a napszaknak megfelelő köszönést követően kezdte meg az általa korábban név szerint ismert személyekkel szemben az intézkedést. A rendőr az intézkedés során közölte annak célját, vagyis a panaszosnak elmondta, hogy „a polgármester nyilatkozata szerint zavarja a képviselő-testület ülését és ezért megkérte az intézkedés alá vont személyt a terem elhagyására”. A r. százados „az intézkedést határozott, emelt hangnemben, de nem kiabálva hajtotta végre, tekintettel arra, hogy az intézkedés alá vont személy folyamatosan a szavába vágott”. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, arrogáns stílusban szólította fel az intézkedő rendőröket, hogy ők hagyják el a termet, mert jogot sértenek, amikor őt az alkotmányos alapjogaiban korlátozni akarják. Alkotmányos alapjogaként az intézkedés során első körben arra hivatkozott, hogy ő újságíró, bár ezzel kapcsolatosan dokumentumokat átadni nem tudott.

A panaszos, amikor észlelte, hogy az újságírói tevékenységére történő utalás nem vezet eredményre, arra hivatkozott, hogy ő a Jobbikos képviselő „szakértője”, amit a képviselő is megerősített. Az ülést vezető polgármester ebben a kérdésben úgy nyilatkozott, hogy „Mohács Város önkormányzatának SZMSZ-e ezt nem teszi lehetővé”.

¹ **SZMSZ 21. § (4) bek.** A nyilvános ülésen megjelent állampolgárok, a számukra kijelölt helyet foglalhatják el. A tanácskozás rendjének megzavarása esetén, a polgármester rendreutasíthatja a rendzavarót, ismétlődő rendzavarás esetén pedig az érintettet a terem elhagyására kötelezheti. A polgármesternek a rendfenntartás érdekében tett intézkedései ellen felszólalni, azokat visszautasítani, vagy velük vitába szállni nem lehet.

A tájékoztató levél szerint „figyelemmel arra, hogy az eljárás ezen szakaszában a panaszos számára kétségtelessé vált, hogy a rendzavaró magatartása okán a teremből történő eltávolítása be fog következni, egy addig a jobb csuklóján lévő műanyag gyorskötözővel Polgár Károlyhoz, a Jobbik Magyarországért Mozgalom és Párt mohácsi önkormányzati képviselőjéhez »bilincselte« magát. Az összebilincselést követően az ülés vezetésére feljogosított polgármester több alkalommal felszólította a képviselőt, hogy szüntesse be azon magatartását, amivel az ülést most már ő is megzavarja, szedje szét a gyorskötözőt és tegye lehetővé, hogy a panaszos eltávolításával zavartalanul folytatódjon a testület ülése. A történeteket a r. százados telefonon jelentette a kapitányságvezető részére, ami miatt ő személyesen megjelent a helyszínen és átvette a rendőri intézkedést”.

Az intézkedés kezdeti szakaszában a kapitányságvezető meghallgatta a polgármestert, aki elmondta, hogy már a testületi ülés megkezdése előtt részére több képviselő jelezte, hogy a panaszos magatartása miatt nem képes a képviselői munkáját zavartalanul ellátni. A panaszos – a polgármester és a kapitányságvezető által szóban meghallgatott képviselők nyilatkozata alapján – „»mocskolódó« szórólapokat helyezett el a képviselők asztalán, az egyik képviselő lelkiismeretére tett megjegyzéseket”.

A polgármester a kapitányságvezető kérdésére egyértelműen kijelentette, hogy a panaszos magatartása „olyan mértékben zavarja a testület működését, hogy képtelenek a munkájukat ellátni”. Neki, mint az ülés vezetésére feljogosított személynek nincs egyéb jogi eszköze a rend helyreállítására, ezért a rendőrség intézkedését kéri. Amennyiben a rendőrség nem lát jogi eszközöket a zavartalan működés feltételeinek megteremtésére, az ülés folytatására annak ellenére képtelen, hogy számos jelentős kérdésben kell a testületnek döntenie. A polgármester elmondta azt is, hogy az intézkedés hiányában – különös tekintettel arra, hogy „a panaszos és vélhetően a Jobbikos képviselő is szándékosan készült a testületi ülés ilyen módon történő megzavarására, egyértelmű provokációt követettek el, mivel mindkettőjük gyorskötözővel jelent meg az ülésen – nem tartja kizártnak, hogy a későbbi testületi ülések lebonyolítása is ellehetetlenül”.

A kapitányságvezető a polgármester meghallgatását követően intézkedés alá vonta a panaszost és a Jobbik önkormányzati képviselőjét. Közölte velük, hogy magatartásuk eredményeképpen a népképviselői szerv működése jelentős mértékben sérül, és felszólította őket, hogy a műanyag gyorskötözőt oldják ki, és a panaszos hagyja el a termet. A felszólítástól mindketten kategorikusan elzárkóztak, az intézkedés során folyamatosan a kapitányságvezető szavába vágtak. Mindkettőjüket ismételt felszólította rendzavaró magatartásuk megszüntetésére, a gyorskötöző eloldására és közölte, hogy magatartásukkal megvalósítják Szabs. r. 40/A. §-ának (1) bekezdése szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése törvényi tényállását. Tájékoztatta az intézkedés alá vont személyeket, hogy amennyiben a szabálysértést a felszólítása ellenére továbbfolytatják, az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján az előállításukról fog intézkedni. Az ismételt felszólításra mindkét személy úgy nyilatkozott, hogy nem hajlandóak alávetni magukat a rendőri intézkedésnek, nem oldják el a kötözőt, és a panaszos nem távozik a teremből.

A rendőrkapitány ezen körülmények miatt a panaszos és a képviselő előállításáról döntött, mely döntést közölte velük, majd utasította az alosztályvezetőt, hogy a gyorskötözőt vágja el és a két személyt a Mohácsi Rendőrkapitányságra állítsa elő. Az intézkedés alá vont személyek nem voltak hajlandóak eleget tenni a terem elhagyására történő felszólításnak, sőt a gyorskötöző elvágását akadályozva szorosan egymás mellé álltak, az Rtv. 47. §-a alapján

mindkét személlyel szemben testi kényszert alkalmaztak. Ennek keretében a r. százados egy nála lévő késsel a műanyag gyorskötözőt szétvágta, majd az ellenszegülés megtörése érdekében mindkét intézkedés alá vont személlyel szemben az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján bilincset alkalmaztak. A bilincselés a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bekezdés b) pontja alapján előre testhelyzetben történt. Az intézkedés alá vont személyekkel szemben az előállításukat megelőzően az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján ruházatátvizsgálatot hajtottak végre.

A panaszossal szemben a bilincselés 2010. október 29-én 9 óra 20 perctől 12 óra 35 percig tartott, ami nyilatkozata szerint sem okozott sérülést; előállítása pedig 8 óra 40 perctől 12 óra 43 percig tartott. A kapitányságvezető a fent hivatkozott szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési feljelentéssel élt, figyelemmel azonban arra, hogy az intézkedést maga foganatosította, illetve kapitányságvezetőként a szabálysértési hatóság vezetője is, a Mohácsi Rendőrkapitányság részéről elfogultságot jelentett be. A Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője a Szigetvári Rendőrkapitányságot jelölte ki a szabálysértési eljárás lefolytatására.

A rendőrség továbbította a Panasztestület felé a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság határozatát, amelyben a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének elfogultsága miatt benyújtott kizárási indítványt megalapozottnak találta, és a Szigetvári Rendőrkapitányságot jelölte ki a szabálysértési eljárás lefolytatására.

2.) Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés

A panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert, az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján - ellenszegülés megtörése érdekében - 9 óra 20 perctől 12 óra 35 percig bilincset alkalmaztak, a Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (4) bekezdése értelmében, a kezek előre bilincselésével. A rendőri jelentésben foglaltak szerint, a kényszerítő eszköz alkalmazására való figyelmeztetés az intézkedés megtörténte előtt elhangzott. A rendőri intézkedés során a panaszosnak sérülése, a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kára nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója - Göbl György - kiértesítését kérte. A rendőri jelentés szerint a panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást átvette. Az előállítás oka 2010. október 29-én 12 óra 43 perckor megszűnt, a panaszos szabadon bocsátása megtörtént. Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás alapján az igazoltatás, a ruházatátvizsgálás és az előállítás jogszerű és szakszerű, a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

3.) A Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály mb. vezetőjének 2010. október 29-én kelt 02030/509025/2010.id. számú jelentése a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetője részére a panaszolt intézkedésekről.

4.) A 02030/510033/2010. számú szabálysértési feljelentés

5.) A Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének a panaszossal szembeni rendőri intézkedésről szóló 02030/509955/2010.id. számú jelentése a Baranyai Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője felé.

6.) A Mohácsi Rendőrkapitányságnak a panaszos előállítása során a hozzátartozó értesítésének nyilatkozatáról szóló feljegyzése szerint, a panaszos Göbl György kiértesítését kérte.

A megjelölt személy telefonos kiértesítése megtörtént, amit a panaszos aláírásával tudomásul vett.

7.) A Rendőrségnek az előállított személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatója

Az ügyeletes (az alosztályvezető) aláírt, a panaszos pedig az abban foglaltak tudomásul vételét aláírásával igazolta.

8.) A panaszossal szembeni rendőri intézkedésről a r. őrmester járőr által kiállított RK lap.

A dokumentum a panaszos adatait (nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét), személyi igazolványa számát és lakcímét tartalmazza; a szabálysértés elkövetésére vonatkozó rovatban az szerepel, hogy „Mohács, Széchenyi tér 1.”

9.) A panaszossal szemben intézkedő r. százados alosztályvezetőnek a Panasztestület által kért kiegészítő jelentése, mely az alábbiakat tartalmazza.

A panaszossal szembeni intézkedést a r. százados kezdte meg oly módon, hogy a teremben eléjük állt, és a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdésének megfelelően lépett fel: tisztelgett, köszönt, és mivel mindkettőjük neve ismert volt számára, ezért nevükön szólította őket. A rendőr közölte a panaszossal, hogy mi az intézkedés oka: az „általuk elkövetett rendzavarás miatt” jelent meg, és célja, hogy „a testületi ülés zavartalanul folytatódjon”, ezért megkérte őt, hogy távozzon. A r. százados hangneme – véleménye szerint – kulturált volt, de határozottan kellett fellépnie, mert a panaszos és a képviselő is folyamatosan a szavába vágott. A rendőrnek a terem elhagyására történő többszöri felszólítása eredménytelen maradt. A panaszos válaszként a képviselő háta mögül, annak válla felett „arrogáns hangnemben” felszólította a rendőröket, hogy hagyják el a termet. A Jobbik önkormányzati képviselője az intézkedés megkezdésekor közölte a r. századosal, hogy a panaszos mint az ő segítője szakértőként vesz részt az ülésen. A panaszos szintén közölte, hogy a sajtó képviselőjeként vesz részt az ülésen. A fentiek igazolására semmilyen dokumentumot nem nyújtottak át a rendőr részére.

A r. százados az intézkedés megkezdése előtt tájékozódott, amelynek során szóban meghallgatta a polgármestert. Elmondta, hogy a Jobbik képviselője tájékoztatta őt arról, hogy a panaszos a szakértője, és ebben a minőségében vesz részt az ülésen. A polgármester elmondta, hogy az önkormányzat SZMSZ-e ezt nem teszi lehetővé.

A panaszost és a képviselőt csak a terem elhagyására történő felszólítást követően igazoltatták, mert az intézkedés megkezdésekor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatási ok nem állt fenn. A továbbiakban fogatosított intézkedést a Mohácsi Rendőrkapitány vette át.

10.) A panaszos által is indítványozott ügyeleti hanganyag visszahallgatásáról készült jegyzőkönyv az alábbiakat tartalmazza.

a) 2010. október 29-én 8 óra 15 perc és 8 óra 30 perc közötti időszakban 3 ügyeleti telefonbeszélgetést rögzítettek.

Az első hanganyag (8:17:23) szerint a biztonsági őr hívja az ügyeletet, és azt mondja, hogy az önkormányzathoz szeretne rendőrt hívni, mert a panaszos kérésükre nem hajlandó

végrehajtani a terem elhagyását. Az ügyeletes azt mondja, hogy menni fognak a rendőrök, kb. 5-10 perc múlva ott lesznek.

A második hanganyag (8:18:53) szerint a panaszos bejelentést szeretne tenni, hogy zaklatják őt „bizonyos emberek” a városházán. Szeretné kihívni a rendőrséget, hogy „állítsák le őket”, mert alkotmányos jogában próbálják korlátozni. Adja a képviselőt, aki kéri, hogy küldjenek rendőrt, mert akadályozzák a képviselői munkáját. Szakértőjét nem engedik, nem akarják beengedni az ülésre. Az ügyeletes közli, hogy fognak menni a rendőrök, amit már elmondott a másik fél képviselőjének is, de egy kicsit várni kell.

A harmadik hanganyag (8:26:20) szerint az ügyeletes szól a rendőrkapitánynak, hogy van két bejelentése. A rendőrkapitány utasítja, hogy küldje a járőrt az épülethez. Az ügyeletes közli, hogy a panaszossal kapcsolatos a bejelentés, mire a rendőrkapitány mondja, hogy oda fognak menni, és az alosztályvezető megy a rendőrökkel.

b) 2010. október 29-én 8 óra 50 perc és 9 óra 15 perc között a panaszossal szembeni rendőri intézkedésben résztvevő járőr és az ügyeletes között lezajlott rádióforgalmazás hanganyaga szerint a panaszos és a Jobbikos önkormányzati képviselő prioritása megtörtént, mindkettőjük esetében nemleges (negatív) eredménnyel. A járőr továbbá ebben a beszélgetésben azt mondja az ügyeletesnek, hogy szóljon „a közlekedésnek, előállításához kell segítség”.

III.

Az ismertetett bizonyítékok alapján a közigazgatási hatósági eljárás során vizsgált intézkedések vonatkozásában tényállásszerűen megállapítható, hogy a panaszolt rendőri intézkedést a Mohácsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Alosztály r. százados vezetője kezdte meg, melynek biztosításában egy r. törzsőrmester járőrvezető, egy r. őrmester járőr vett részt, továbbá egy r. hallgató is jelen volt. A helyszínen később – az igazolásra történő felszólítást követően – a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetője jelent meg, aki a rendőri intézkedést átvette és azt befejezte. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy az intézkedés megkezdésekor a panaszost és a képviselőt csak a terem elhagyására történő felszólítást követően igazoltatták, mert az intézkedés megkezdésekor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatási ok nem állt fenn.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, „*A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.*”

A fenti jogszabályt figyelembe véve megállapítható, hogy a rendőri intézkedés jogalapja a panaszos esetében ekkor még nem állt fenn, hiszen a teremben való tartózkodásával sem bűncselekményt, sem szabálysértést nem valósított meg.

Megállapítható, hogy a rendőrség és a panaszos által is hivatkozott okok, – azaz a telefonon tett bejelentések – önmagukban megfelelő alapot nyújtottak a rendőrség helyszínen történő megjelenésére, arra, hogy az Rtv. 13. §-a szerint intézkedjenek – tájékozódjanak – a bejelentés alapján feltételezett közbiztonságot, közrendet sértő cselekmény elleni rendőri fellépés érdekében.

A panaszos által előterjesztett konkrétan megfogalmazott kifogások kapcsán a következőket állapítottam meg:

1.) A panaszos sérelmezte, hogy a helyszínen megjelenő rendőrök az intézkedést megelőzően nem azonosították magukat.

Az intézkedés foganatosításának megkezdése előtt a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseket Rtv. 20. § (1) és (2) bekezdése² tartalmazza. A rendőri intézkedés alakiságát a korábban említett és időzött Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése foglalja írásba.

Megállapítható, hogy a r. százados az intézkedés során egyenruhában volt, azonosító jelvényét viselte, a névkitűzője szintén jól olvashatóan volt elhelyezve. Figyelemmel arra a tényre, hogy a panaszossal szemben – aki maga is mohácsi lakos – több alkalommal intézkedett, kétségkívül megállapítható, hogy a panaszos az intézkedő rendőrt név szerint ismerte. A fentieket támasztja alá az a tény is, hogy a panaszos a Panasztestülethez benyújtott beadványában név szerint jelöli meg a vele szemben intézkedő rendőrt.

A hangfelvétel alapján megállapítható ugyanakkor, hogy az intézkedő rendőr az azonosításra előírt kötelezettségét megszegte, mely kötelezettség a rendőr tekintetében egyébiránt abban az esetben is fennáll, ha – ahogyan a jelen esetben is történt – a rendőr és az intézkedés alá vont személy korábról ismerik egymást, e tekintetben a panasznak helyt adok.

A rendőr intézkedési kötelezettségét az alábbiak indokolták:

A rendőr feladatát a rendőri intézkedés foganatosítása időpontjában hatályos Rtv. 1. § (1) bekezdése³, valamint a 2. § (2) bekezdés a) és b) pontja⁴ határozza meg.

A rendőri feladatok ellátásának és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről az Rtv. 11. § (1) bekezdése⁵, míg a rendőr intézkedési kötelezettségéről az Rtv. 13. § (1) bekezdése⁶

² **Rtv. 20. § (1) bekezdés a) és b) pontja** szerint, „a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.”

(2) „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.”

³ **Rtv. 1. § (1) A Magyar Köztársaság Rendőrségének (a továbbiakban: rendőrség) feladata** a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bünmegelőzési, bünfelderítési célú ellenőrzés.

⁴ **Rtv. 2. § (2) bekezdés A rendőrség a feladatának ellátása során**

a) együttműködik az állami és a helyi önkormányzati szervekkel, a társadalmi és a gazdálkodó szervezetekkel, az állampolgárokkal és azok közösségeivel;

b) segítséget nyújt - jogszabályban meghatározott esetben - az állami és a helyi önkormányzati szervek hivatalos eljárásának zavartalan lefolytatásához;

⁵ **Rtv. 11. § (1) bekezdés** szerint, a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

⁶ **Rtv. 13. § (1) bekezdés** alapján, a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

rendelkezik. A rendőr intézkedési kötelezettségét a Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése⁷ szabályozza.

A rendelkezésre álló iratok egybevetésével megállapítható, hogy a rendőri fellépés ténybeli alapját az szolgálta, hogy a kérdéses napon két, azonos tartalmú telefonos bejelentés érkezett a rendőrség ügyeletére, illetve a város polgármestere mobiltelefonján hívta fel a rendőrkapitányság vezetőjét. Mindhárom telefonbeszélgetés olyan körülményekre utalt, amelyek egyenként is indokoltá tették a rendőrök helyszínen történt megjelenését és intézkedését. A rendőrség az intézkedés célját a rend helyreállításában jelölte meg. A Mohácsi Rendőrkapitányság vezetője tájékoztató levelében korábban hivatkozott az Alkotmánybíróság 18/1993. (III. 19.) AB határozatára, mely alapján a mohácsi önkormányzat képviselő-testületének zavartalan működéséhez a polgármester jogosult volt a rendőrség segítségét kérni. Az ombudsman korábban hivatkozott és idézett, OBH 2952/2008. sz. jelentésében foglaltak szerint, a rendőrség indokolt esetben köteles intézkedést foganatosítani az említett jog érvényesülésének biztosítása érdekében.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a rendőr intézkedési kötelezettségére vonatkozó jogalap a hivatkozott jogszabályok alapján rendelkezése állt, az intézkedés kezdeményezése jogszerű volt.

2.) A panaszos szerint az igazoltatás során személyi igazolványa mellett lakcímkártyáját is elkérte a r. százados és a dokumentumok kikerültek látóköréből.

A panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés végrehajtása során az igazoltatás az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése⁸ értelmében jogszerű volt, mely szabályokat a Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdése⁹ és (2) bekezdése¹⁰ is rögzíti. Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat fentebb említett rendelkezései alapján a személyazonosságot elsősorban a személyazonosító igazolvány igazolja.

⁷ *Szolgálati Szabályzat 3. § (1) Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.*

⁸ **Rtv. 29. § (2) bekezdése** „az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető.”

⁹ **Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdése** értelmében „az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.”

¹⁰ **Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdés** alapján „az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.”

A személyi igazolvánnyal kapcsolatos jogszabályokat a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (továbbiakban: Szig törvény) 5. § (8) bekezdése¹¹, a 29. §-ának (3) és (4) bekezdése¹² tartalmazza.

A rendőrség által megküldött RK lap tartalmazza a panaszos személyes adatai mellett lakcímét; a r. százados utóbb készített jelentésében pedig azt nyilatkozta, hogy „mivel a szabálysértési eljáráshoz szükséges volt”, ezért RK lapon rögzítették a panaszos lakcímét is. A panaszos által a Panasztestület rendelkezésére bocsátott hangfelvételen pedig egyértelműen hallható, hogy a rendőr mindkét okmányt elkéri a panaszostól (és az önkormányzati képviselőtől).

A fentebb ismertetett törvényi rendelkezések alapján összefoglalható, hogy a személyazonosság megállapításához nincs jogszabályi felhatalmazás a lakcímkártya elkérésére, ezért a lakcímkártya felmutatására az igazoltatott még az esetlegesen később lefolytatandó szabálysértési eljárásra hivatkozással sem kötelezhető. Ilyen esetben ugyanis a Szolgálati Szabályzat idézett rendelkezése alapján az igazoltatás helyét, idejét és okát kell rögzíteni.

A fenti indokok alapján a lakcímkártya elkérése és ez alapján a lakcím rögzítése jogszerűtlen és szakszerűtlen volt, mely miatt a panaszos ezen sérelme megalapozott.

Az iratokból az is megállapítható, hogy az okmányok ellenőrzését végző rendőr csupán olyan távolságra hagyta el az üléstermet, hogy a panaszos a helyiségből a lekérdezést láthassa, azonban az ülésteremben folyamatban lévő önkormányzati ülést ne zavarja. Ez alapján a panaszos azon sérelme, mely szerint a látóteréből kikerültek az okmányok, miközben a rendőr az adatokat ellenőrizte, nem megalapozott.

3.) A panaszos sérelmezte az előállítás időtartamát.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése¹³ úgy rendelkezik, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A rendőrségi iratok (az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, az előállítás időtartamáról szóló igazolás, a kapitányságvezető tájékoztató levele) szerint a panaszos előállítása 2010. október 29-én 8 óra 40 perctől 12 óra 43 percig tartott. Ezen időszak alatt a r. százados jelentése szerint „a szükséges nyomtatványokat” töltötték ki, illetve az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentést írták meg; továbbá a

¹¹ **Szig. törvény 5. § (8)** A személyazonosító igazolvány: olyan hatósági igazolvány, amely a polgár személyazonosságát és az e törvényben meghatározott adatait közhitelűen igazolja.

¹² **Szig. törvény 29. § (3)** A személyazonosító igazolvány tartalmazza a polgár
a) nevét; b) születési helyét; c) születési idejét; d) állampolgárságát; e) anyja nevét; f) nemét; g) arcképét;
h) aláírását, ha a 14. életévét betöltötte; i) a személyazonosító igazolvány okmányazonosítóját és érvényességi idejét.

(4) A polgár személyazonosságát - a személyazonosító igazolványon túl - az érvényes útlevél vagy a kártyaformátumú vezetői engedély igazolja. A személyazonosítás céljából - jogszabályban meghatározott kivételekkel - a polgár nem kötelezhető más okmány bemutatására.

¹³ **Rtv. 33. § (3) bekezdése** szerint, „a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

panaszos írásos formában kapta meg az előállított jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót, illetve az általa megjelölt személyt telefonon kiértesítették.

A rendőrség által megjelölt és elvégzett eljárási cselekmények ismeretében megállapítható, hogy azok elvégzéséhez nem volt szükséges a panaszos 4 órán keresztül tartó fogvatartása, ezért a panaszos ezen sérelmének szintén helyt adok.

4.) A panaszos kifogásolta, hogy a jogorvoslathoz való jogáról az intézkedés során nem tájékoztatták.

A fenti jogsérelem vizsgálatakor az alábbiak kerültek megállapításra.

A panaszbeadvány szerint a panaszost panaszjogáról a rendőrkapitányság épületében tájékoztatták először, oly módon, hogy egy dokumentumot átadtak részére. A már korábban hivatkozott Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján köteles a rendőr az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés nem tartalmaz információt a panaszjogról való kioktatás megtörténtéről. Az intézkedésben résztvevő rendőrök a jelentéseikben nem nyilatkoztak arra vonatkozóan, hogy a panasz lehetőségéről való tájékoztatás valóban megtörtént-e, és milyen formában. Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson csak a Panasztestület elérhetősége – egyéb jogvédő szervezetekével együtt – szerepel. Semmilyen utalás nem szerepel viszont arra vonatkozóan, hogy a rendőri intézkedés elszenvedője – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogantató rendőri szervhez, vagy kérheti a Panasztestület vizsgálatát. A panaszos mint előállított személy jogairól és kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztató – amit a panaszos aláírt – azt tartalmazza, hogy az érintett „az előállítással szemben panasszal élhet, melyet szóban vagy írásban terjeszthet elő”. Az azonban úgyszintén hiányzik a dokumentumról, hogy mely szerv(ek)hez, milyen határidővel terjeszthető elő panasz.

A fentiek alapján – egyetértve a Panasztestület állásfoglalásával – ezen sérelemnek helyt adok.

IV.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület állásfoglalásában a panaszos igazoltatását jogszerűtlennek és indokolatlannak ítélte meg, mely miatt sérült a személyes adatok védelméhez fűződő joga, az indokolatlan előállítás és bilincs használata miatt a személyi szabadsághoz való jog sérelmét állapította meg.

A Panasztestület az alábbi kifogások tekintetében képviselt álláspontjával a következő indokok alapján nem értek egyet.

5.) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr az igazoltatás során nem közölte annak okát és célját.

A nyugodt, zavartalan testületi működés előfeltétele az önkormányzati feladatok végrehajtásának. A zavarás tényét az ülés vezetőjének joga és feladata megállapítani (Ötv. 12. §-ának (2) bekezdése), Mohács Város Önkormányzata 23/1998. (XI 20.) sz. rendeletének (SZMSZ) 21. § (4) bekezdése¹⁴ pedig tartalmazza az ülés lebonyolításának részletszabályait.

¹⁴ **SZMSZ 21. § (4) bek.** A nyilvános ülésen megjelent állampolgárok, a számukra kijelölt helyet foglalhatják el. A tanácskozás rendjének megzavarása esetén, a polgármester rendreutasíthatja a rendzavarót, ismétlődő

A kapitányságvezető a rendőrfőnökön kívül utasítást adott a r. százados alosztályvezetőnek, hogy „tájékoztadjon a helyszínen és vezesse le a szükséges intézkedést”.

A panaszossal szemben intézkedő r. százados alosztályvezetőnek a Panasztestület által kért kiegészítő jelentése szerint, a r. százados közölte a panaszossal, hogy mi az intézkedés oka: az „általában elkövetett rendzavarás miatt” jelent meg, és célja, hogy „a testületi ülés zavartalanul folytatódjon”, ezért megkérte a panaszost, hogy távozzon. A r. százados az intézkedés megkezdése előtt tájékozódott, amelynek során szóban meghallgatta a polgármestert. Elmondta, hogy a Jobbik képviselője tájékoztatta őt arról, hogy a panaszos a szakértője, és ebben a minőségében vesz részt az ülésen. A polgármester elmondta, hogy az önkormányzat SZMSZ-e ezt nem teszi lehetővé.

A panaszost és a képviselőt csak a terem elhagyására történő felszólítást követően igazoltatták, mivel a jelentése szerint az intézkedés megkezdésekor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatási ok nem állt fenn. Az intézkedő rendőr úgy mérlegelt, hogy a panaszosnak a teremből történő eltávolításával biztosítani tudja a képviselő-testület működésének zavartalanságát, így egyéb intézkedést – feljelentést, személyes szabadságot korlátozó intézkedést, stb. – nem kell alkalmaznia.

A tájékoztató levél szerint „figyelemmel arra, hogy az eljárás ezen szakaszában a panaszos számára kétségtelenné vált, hogy a rendzavaró magatartása okán a teremből történő eltávolítása be fog következni, egy addig a jobb csuklóján lévő műanyag gyorskötözővel a Jobbik Magyarországért Mozgalom és Párt mohácsi önkormányzati képviselőjéhez »bilincselte« magát. Az összebilincselést követően az ülés vezetésére feljogosított polgármester több alkalommal felszólította a képviselőt, hogy szüntesse be azon magatartását, amivel az ülést most már ő is megzavarja, szedje szét a gyorskötözőt és tegye lehetővé, hogy a panaszos eltávolításával zavartalanul folytatódjon a testület ülése. A történeteket a r. százados telefonon jelentette a kapitányságvezető részére, ami miatt ő személyesen megjelent a helyszínen és átvette a rendőri intézkedést.

A Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének korábban hivatkozott jelentése szerint az intézkedés kezdeti szakaszában a kapitányságvezető meghallgatta a polgármestert, aki elmondta, hogy már a testületi ülés megkezdése előtt részére több képviselő jelezte, hogy a panaszos magatartása miatt nem képes a képviselői munkáját zavartalanul ellátni. A panaszos – a polgármester és a kapitányságvezető által szóban meghallgatott képviselők nyilatkozata alapján – „»mocskoló« szórólapokat helyezett el a képviselők asztalán, az egyik képviselő lelkiismeretére tett megjegyzéseket”.

A polgármester a kapitányságvezető kérdésére egyértelműen kijelentette, hogy a panaszos magatartása „olyan mértékben zavarja a testület működését, hogy képtelenek a munkájukat ellátni”. Neki, mint az ülés vezetésére feljogosított személynek nincs egyéb jogi eszköze a rend helyreállítására, ezért a rendőrség intézkedését kéri. Amennyiben a rendőrség nem lát jogi eszközöket a zavartalan működés feltételeinek megteremtésére, az ülés folytatására annak ellenére képtelen, hogy számos jelentős kérdésben kell a testületnek döntenie.

A polgármester elmondta azt is, hogy „a panaszos és vélhetően a Jobbikos képviselő is szándékosan készült a testületi ülés ilyen módon történő megzavarására, egyértelmű provokációt követtek el, mivel mindkettőjük gyorskötözővel jelent meg az ülésen”.

A kapitányságvezető a polgármester meghallgatását követően intézkedés alá vonta a panaszost és a Jobbik önkormányzati képviselőjét. Közölte velük, hogy magatartásuk eredményeképpen a népképviselői szerv működése jelentős mértékben sérül, és felszólította

rendzavarás esetén pedig az érintettet a terem elhagyására kötelezheti. A polgármesternek a rendfenntartás érdekében tett intézkedései ellen felszólalni, azokat visszautasítani, vagy velük vitába szállni nem lehet.

őket, hogy a műanyag gyorskötözőt oldják ki, és a panaszos hagyja el a termet. A felszólítástól mindketten kategorikusan elzárkóztak, az intézkedés során folyamatosan a kapitányságvezető szavába vágtak. Mindkettőjüket ismételten felszólította rendzavaró magatartásuk megszüntetésére, a gyorskötöző eloldására és közölte, hogy magatartásukkal megvalósítják Szabs. r. 40/A. §-ának (1) bekezdése szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés törvényi tényállását. Tájékoztatta az intézkedés alá vont személyeket, hogy amennyiben a szabálysértést a felszólítása ellenére továbbfolytatják, az előállításukról fog intézkedni. Az ismételt felszólításra mindkét személy úgy nyilatkozott, hogy nem hajlandóak alávetni magukat a rendőri intézkedésnek, nem oldják el a kötözőt, és a panaszos nem távozik a teremből. A rendőrkapitány ezen körülmények miatt a panaszos és a képviselő előállításáról döntött.

Összefoglalva megállapítható, hogy a testületi ülés megkezdése előtt kikerülő r. százados a panaszost nem igazoltatta, mivel maga is úgy fogalmazott, hogy az igazoltatás indokai nem álltak fenn, azonban a panaszos részére közölt felszólítása, miszerint hagyja el a termet nem vezetett eredményre, sőt azt észlelte, hogy a panaszos és a védelmére kelt jobbikos képviselő egy gyorskötözővel összebilincseltek egymást. A r. százados a történetről a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjének telefonon jelentést tett, aki személyesen megjelent és az intézkedést átvette és ekkor szólította fel a panaszost és a képviselőt az igazolásra, melynek eleget tettek.

A Panasztestület azon megállapításával, mely szerint „a panaszos igazoltatását jogszerűtlennek és indokolatlannak találta” nem értek egyet, a panaszos ezen sérelmét elutasítom.

6.) A panaszos az előállítást és a bilincs használatát is sérelmezte.

Az előállítás foganatosítása az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja¹⁵ alapján jogszerű volt. Az előállítást megelőzően a panaszos ruházat átvizsgálására az Rtv. 29. § (6) bekezdés¹⁶ és az Rtv. 31. § (1) bekezdés¹⁷ adott jogalapot.

Az Rtv. 47. §¹⁸ értelmében, a testi kényszer alkalmazása, míg az Rtv. 48. § d) pontja¹⁹ szerint az ellenszegülés megtörése céljából, a Szolgálati Szabályzat 60. § (1) bekezdés d)

¹⁵ **Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja** szerint, a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

¹⁶ **Az Rtv. 29. § (6) bekezdés** szerint, a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

¹⁷ **Rtv. 31. § (1) bekezdés** alapján, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja

¹⁸ **Rtv. 47. §** A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

¹⁹ **Rtv. 48. § d) pontja** A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy ellenszegülésének megtörésére.

pontja²⁰ alapján a bilincs használata jogszerű, míg a Szolgálati Szabályzat 60. § (4) bekezdése b) pontja²¹ alapján szakszerű volt.

Az intézkedés eredményes befejezése testi kényszer alkalmazásával volt lehetséges, mivel a panaszt több alkalommal figyelmeztették a rendőrök, hogy amennyiben nem mutat együttműködő magatartást és a rendőri intézkedést akadályozza, testi kényszert fognak vele szemben alkalmazni. A panaszos a többszöri rendőri felszólításnak nem tett eleget. Ellenszegülését pedig azért, hogy a műanyag gyorskötözővel összebilincselte magát Polgár Károllyal, nyomatékostotta.

A kényszerítő intézkedések alkalmazását megelőzően szakszerűen intézkedtek a rendőrök akkor is, amikor nevezett ruházatát átvizsgálták.

Megállapítható, hogy a rendőrök az arányosság követelményeinek is eleget tettek akkor, amikor az intézkedés eredményes befejezése érdekében a legenyhébb kényszerítő eszközt alkalmazták.

A fentiek alapján nevezettel szemben fogatosított rendőri intézkedések végrehajtása jogszerűen és szakszerűen történt. Megállapítható, hogy a panaszos a rendőri intézkedés fogatosításához történő hozzáállásával és annak önszántából történő akadályozásával a sérelmezett rendőri intézkedéseket maga is kiváltotta, ezért nevezett ezen sérelme a Panasztestület megállapításával ellentétben nem megalapozott, a panasz ezen részét elutasítom.

7.) A panaszos sérelmezte, hogy a szabálysértési feljelentés nem a tényekre alapul.

A 02030/510033/2010, számú szabálysértési feljelentés tartalmával kapcsolatosan előadott kifogás kapcsán az alábbiakat állapítottam meg.

A már ismertetett rendőri jelentések és rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapítható, hogy a panaszos a rendőr többszöri felszólításának nem tett eleget, így ezzel cselekménnyel elkövette a Szabs. Rendelete 40/A. §-ba ütköző jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését, melyet az intézkedést fogatosító Mohácsi Rendőrkapitányság vezetője a panaszossal közölt.

A fentiek alapján megállapítható, hogy nevezett ezen sérelme nem megalapozott, a rendőri intézkedés e tekintetben jogszerű volt, a hivatkozott dokumentumok a feljelentésben foglaltakat alátámasztják.

Megállapítható továbbá, hogy a panaszosnak a szabálysértés elkövetésével kapcsolatos kifogásai ezen eljárásnak nem tárgya, az ezzel kapcsolatos sérelmeit a szabálysértési eljárás keretein belül adhatja elő, annak kivizsgálására a szabálysértési hatóság rendelkezik hatáskörrel.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

²⁰ *Szolgalati Szabályzat 60. § (1) bek. d) pontja Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt: d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,*

²¹ *Szolgalati Szabályzat 60. § (4) A bilincselés módja, a kezek előre, illetve hátra bilincselése,*

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése²², illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein²³ alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (1) bek., 2. § (1) bek. A) és b) pontja, 11. § (1) bek., 13. § (1) bek., 20. § (1) bek. a) és b) pontja (2) bek., 29. § (1)-(4), és (6) bek., 33. § (2) bek. f) pontja, (3) 31. § (1) bekezdés, 47. § , 48. § d) pontja, 93/A. § (7) és (9) bekezdései, 97. § (1) bekezdés b) pontja;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bek., 4. § , 38. § (1) és (2) bek., , 60. § (1) bek. d) pontja, (4) bek. b) pontja,
- Szig. törvény 5. § (8) bek., 29. § (3) bek.,
- Szabs. Rendelet 40/A. §,
- SZMSZ 21. § (4) bek.,

Budapest, 2011. május ,, ,,,

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány

²² Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

²³ Rtv. 93/A. §-a szerint:

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”